

ECCLESIASTICAE || DISCIPLINÆ || LIBRI SEX:|| DE CANONICA ET MO-||nastica Disciplina collapsa restau-||randa, pristinoque nitori || restituenda.||

Schulting, Cornelius Coloniae Agrippinae, 1599

VD16 ZV 14233

10. Disciplina historica Ecclesiasticæ disc. co[n]formata

urn:nbn:de:hbz:466:1-63372

Disciplina historica Ecclesiastica Disciplina conformata atque adapt at a longe aliter ac est traditum l. 3.c. 2. di

gi

CC

fti

th

di

te

n

pi

m

de

lus

illi

mu

100

int

uan bæi

leg

na

Ap

cut

bar

gru

C15

Zvnum omnium non corrigis? Non enim, in quit, tibi credo; subindicans non esse sibi spem, il lum, si corriperetur, sore meliorem, Laertius si, 7.ca. 1. Diogenes Cynicus dicere solebat, non tau tum sidis amicis, sed acribus etiam inimicis opus esse, eò quod illi non admoneant, hi vero nostru errores vita que nostra stagicia reprehendant a

que castigent. Laertius lib.6.

Zeno Citticus celebratiffimam Hefiodi sententiam inuertere solebat. Ille quippe cum prims eribuat ei, qui per se sapiat, secundas, qui relle momenti obtemperet, zeno è contrario pronunciabat. Optimus ille quidem, qui paret rectamo. menti Laertius lib.7.cap.1. Apud Lacedemonios si puer à præceptore vel alio castigatus obcommiffum delictum, querelam ad patrem detulif. fet, turpe erat patri. fi hoc audito, non iterum lium emendasser. Plutarchus in Apophtegmais Laconum Demonax frequenter dicere solituses vitia medicorum exemplo effe corrigenda, qui non indignantur egrotis sed medentur morbo.E rasmus lib 8. Apophthegmacum. Apud Lacedz. monios si quis in peccaco deprehensus fuisset, is cogebatur aram quandam, quæ erat in vibecir. comire, ac vituperationem interim in ipfumto. positam canere: quod nihil aliud erat quam sei-

LIBER QUARTUS. plum sua voce objurgare Ingenui pudore & laudisamore melius ducuntur ad honesta, quam vir gisaut flagris, quod servile est Plutarchus in Laconicis. Diogenes improbum quendam cum castigaffet, interrogatus à quoda quid faceret? Aethiopem, inquit, abstergo, vt difficulter candidum reddam. Antonius in Melissa parte 2. srrmone 32. Socrates optime dicebat gubernari ciuitates, cum iniusti dant pœnas. Ex Platone libr. 2. de Republica Brusonius libr.3.cap.8. Solon Salaminius interrogatus. Quid magis ad salutem Reip. prodesset, respondit, si boni præmijs inuitentur, mali autem pœnis coerceantur. Cicero ad Brutum has duas vocabat ille ancoras Reipublica.Idem interrogatus quanam ratione nullum scelus in vrbe patraretur, dixit. Si tam indignaretur illi, quibus non est facta iniuria, quam quibus fada est. Sensit autem vir prudentissimus, tum demum saluam fore Rempub. quum, qui boni viri funt, malos poenis coercent ne infontes afficiant contumelia, Stobæus Sermone 41. Theophrastus interrogatus quidnam vitam humanam conferuareterespondit, Beneficeria, honor & pœna Stobæus Sermone 41. Lycurgus Lacedæmoniorum legislator dicere solitus ett, duabus potissimum rebus contineri Rempub. Præmio scilicet & poe. na Cicero in epistola ad Brutum & Erasmus liet. Apophregmatum Lylander Lacedæmoniorum cum interrogaretur, quam Rempu, maximè probaret, Eam, air, in qua fortibus viris ac malis congruz verisque redduntur. Plutarchus in Laconicis Cato senior dicere solebat, se omnibus peecatibus

UNIVERSITATS-BIBLIOTHEK PADERBORN

onfore

urme n, in.

iusli,

n tan-

sopus

offros

int ale

enten-

rimas

recte

onun-

ta mo-

onios

com.

etulil.

um fi-

matis

tuselt

a, qui

bo.E.

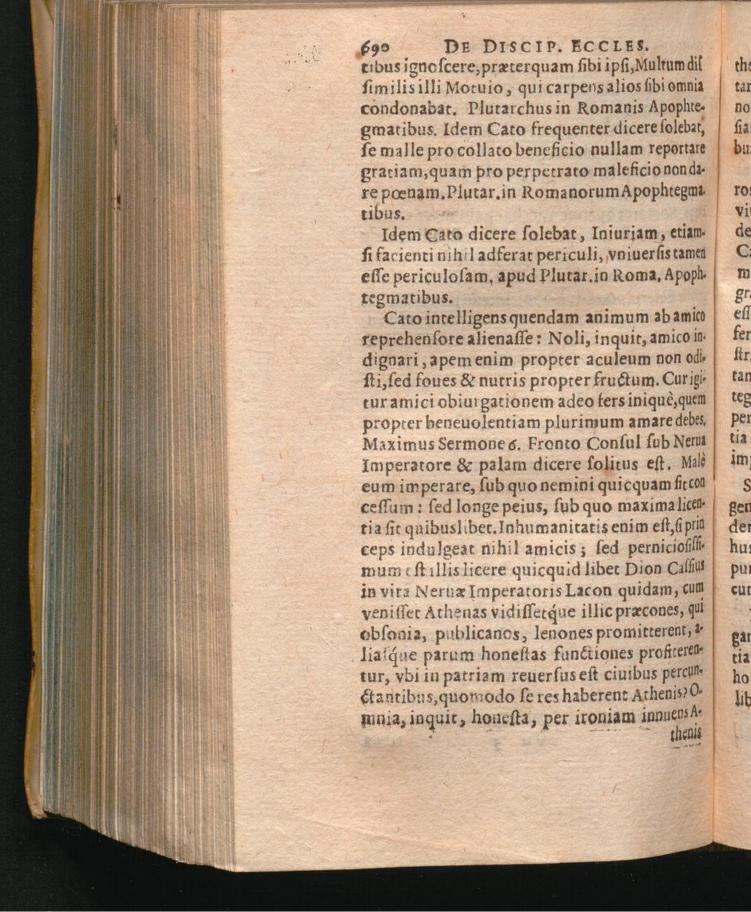
cedz.

et, 18

e cir-

m'co.

m ler-

dil

nnia hte-

bat,

tare

n da-

gma.

iam-

men

oph.

m100

o in-

odi-

rigi-

juem

ebes,

Ierua Malè

tcon

icen-

prin

filfi-

effius

cum

, qui

t, 2.

ren-

CUH-

30-

SA.

enis

thenis omnia haberi honesta, turpe nihil. Plutarchus in Laconicis Apophtegmatib. Agesilau notans præposteram licentium eorum, qui Assiam incolebant, de eius gentis corruptis moribus, dicere solebat.

Interillos, qui effent improbi, eos esse liberos, contra qui probi, eos esse ser seruos, quod ibi vitijs licerent omnia, virtus odio haberetur. idem Plutarchus in Laconum Apophtegmatibus Cato senior studios è magistratum semper admonere solitus est, vt del inquentes in Rempubl. grauiter castigarent. Sentiens nihil perniciosius esse in Republ. quam Licentiam, quam adeo non ferendam in ciuitate putauit, vt indicaret magistratum lapidandum, qui coercere posser, non tamen saceret Plutarchus in Romanis Apophtegmatibus M. Antonius Verus Romanorum Imperator dicebat dissicile esse, in maxima licentia sibi moderari, & cupiditatibus quasi frenos imponere. Herodianus libr. 1.

Solon leges aranearum similes esse aiebat. Diogenes Laertius libro primo, capite tertio, alij idem dictum eribuunt Anacharsidi. sic leges res humiles ac tenues constringunt, à potentibus impune violantur. Valerius libro septimo, cap. secundo.

Pausanias Philonactis filius cuidam interroganti, cur ex priscis legibus nullam mouere Spar tiatis liceret. Quia leges, inquit, hominum non homines legum dominos esse oportet. Brusonius lib.3.c.34. Cato senior sapenumero magistratum

Plutarch. in Solone. StobæusSera 431 Seleuco Locrenfium legislatori tribuita

admo-

692 DE DISCIPL, ECCLES. admonere solebat, vt sumerent poenas de his, qui in leges aliquid peccarent, Plutarchus in Romain norum mugistratibus, Bias eam optimam Remp, p esse atsirmabit, in qua legem omnes perindeac \$1. tyrannidem metuant. Stobæus fermone 41. Pittam cus laudabar eam Rempubl. in qua malis nondatu retur gubernandi facultas.ibid. Solon eam Remir b publ, in primis probabat, in qua viri boni honoribus afficerentur, mali poenis vexarentur. idem ti ibid. Pythagoras dixit primum luxuriam civita n A tes ingredi, deinde faturitatem, postea contume P liam, postremò exilium. idem ibidem. Idem candem optimam esse dixit, quæ viros bonos habet ibidem, sic & Aristoteles 1.7. Polit.ca.1. Plato di na ct cebat foelices Respu, qua à Philosophis guberna ad rentur Cicero ad Quintum fratrem. Zeno dicere bu solebat decorandas esse yrbes inhabitantium vir tutibus. Stobæus sermone 41. Aristides in eo postph tam esse præcipuè salutem Reipublic, vt ciues III bona Disciplina contineantur. Plutar, in Apoph ru Phocion etiam moriens publica Disciplinach qu ram habere voluit, cum ei quidam ad supplicit 8 pe eunti post multa conuicia in faciem expueret. Phocion clamauic ad magistratum. Nonhuno qu inquit, compescit aliquis sese indecore gerenin tem. Plutar. in gracorum Apophtegmatibus A. CO gesilaus rex Lacedæmoniorum magistratus of ru du heium effe dicebat erga rebellantes audaciam, erga subiectos beneuolentiam. Plutarchus in La-St qı conicis iuxta illud Virgilij te Parcere subject is & debellare superbos. Idem rogatus à quopiam, cur Spartanorum Rel-

LIBER QVARTVS. 693 publ.præ cæteris secundis rebus floreret, quonia inquit præ cæteris se exercent vt pariter recte imperare,& recte parere sciant: significat vir prudetissimus ciuium disciplinam causam esse incolumitatis Reip. Alphonsus Aragonum rex magistra tum cotem appellare solitus est, qua hominum ingenia probaretur. Vt enim cote vtimur ad probandum aurum & argentum, sic vtimur magistra tu ad ciuium mores explorandos. Magistratus enim virum indicat. Panorm. libr. 3. de rebus gestis Alphonfi. Plutarch.in Laconicis narrat Agidem puerum in summis delicijs suisse educatum, sed simulatque adolescens etiamnum ad Reip. guber nacula admotus est, mutatione incredibili, reiectis vitæ pristinis voluptatibus, huc totum animű adiecit, vt Spartam barbaram ac græcorum moribus corruptissimam, ad pristinam frugalitatem reuocaret, quæ res illi exitij causa fuit. Antisthen. philosophus interrogatus quamobrem tam seue rus esset discipulorum obiurgator. Et medici, inquit, erga ægrotos: significans se vitia obiurgare, & non homines. Laert. lib. 6a.c.1. Agrippinus imperans conabatur eis quos damnabat persuadere, quod ipsis expediret damnari: non enim tanqua inimicus (ipsis aiebat) nec yt latro sententiam contra eos fero: sed velutitutor & curator ipsorum, que mad modum & medicus hominem fecadumconsolatur, & seipsum exhibere persuadet. Stobæus serm. 46. Cicero in orat. pro Deiotaro re quiritin Principe etiam seneritatem & granitatem. Alphonfus Aragonum rex, cum de subditorum

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

s, qui

oma-

emp,

ideac

Pitta-

on da-

Rem-

1000-

idem

ciuita.

tume.

habet

to di-

berna-

dicere

m vir

o poli-

uesia

poph,

næ cupliciú

eret.

hunc

geren-

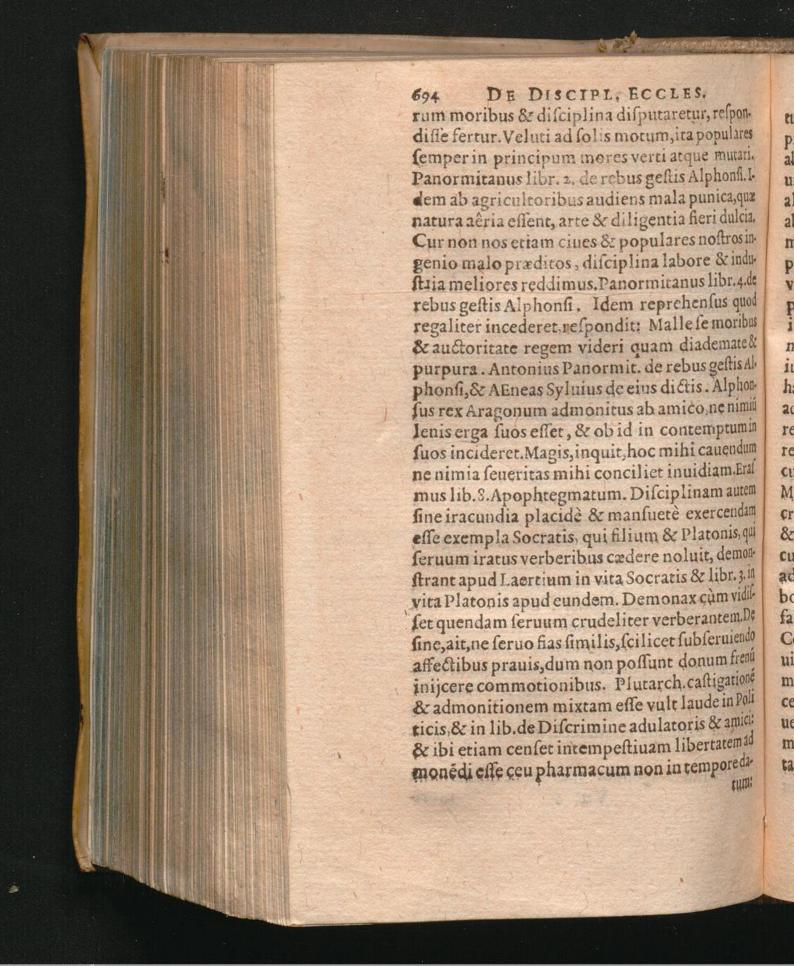
us of

jiam,

in La.

1 Ref

publ

LIBER QUARTUS. tumimitari oportet nutrices, quæ ad pueros laplos haud accurrent cum conuitijs, led erigunt, abluunt, componunt, deinde obiurgant & puniunt: idem ibidem fit etiam ciuiliter sub persona aliorum, dum in his carpimus alios, quæ icimus abillo, quem emendare cupimus, committi. Ammodius quidam cum quosdam pueros nimis opipare & delicate pransos videret, iussit liberto. vt vni alapam impingeret ad dens elogium; non potest, inquit, prandere absque aceto, simulque in illos flexit oculos, vt increpatio tangeret obnoxios: præterea vult Plato seorsim institui obiurgationem non publicè coram omnibus: adhæc vtile est vt obiurgator omnibus modis sese admisceat culpæ, & quasi seipsum etiam simul reprehendat. ibidem : deinde nec imperiose morepædagogorum reprehendatamicos, vt medicus, qui nimis acri & amaro pharmuco vtitur. Medici cum secant partem affectam, non eam in cruciatu molestiaq; destituunt, sed placide rigant & leniunt, neque qui admonent civiliter amicum, aufugiunt, posteaquam amara mordacia que admonuerint, sed alijs colloquijs & comitate ver borum deliniunt ac molliunt, quemadmodum & fabri lapidarij vulnus ac cicatricem, quam ictu Celtis inflixerunt in statuis rursum poliendo leuigant ac nitidum reddunt. Quemadmodum medici amara quidem venena dulcibus immiscentes luccis, comitem vtilitatis amænitatem inuenerunt: ita vt patres rigorem increpationum mansuetudine temperent est necesse. idem Plutarchus in libello de educatione liberorum, Sene-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

spon-

alares

utari.

onfi. I-

a,quæ

lulcia,

ros In-

indu

1.4.de

quod

oribus

nate&

Ais Al

phon.

nimil

tumin

endum

n.Eral

autem

endam

is, qui

emon

r. 3.11

vidil-

em.De

iiendo

frenu

atione

n Poli

amici:

em ad

red2

tum!

DE DISCIPL. ECCLES. 696 Seneca lib. 1 de Ira, ca. 4. & 5. Quid ergo? Num ca. stigatio aliquando est necessaria? Quidni? Sedhec cum syncera ratione, non enim nocet sed medetur specie nocendi: sicuti quædam hastilia detorta, vt corrigamus, adurimus & adactis cuneis non vt frangamus, sed vt explicemus elidimus, sicinn genia vitio praua dolore corporis animique cor-De collapsa rigimus. Nempe medicus primo in leuibus vitis Disc. Rogar, tentat, non multum ex quotidiana consuetudine restituta to. instectere, & cibis, potionibus, exercitationibu 6. Ann Baro, ordinem ponere, ac valetudinem tantum mutau fol.309.310, vitæ dispositione sirmare: proximum est, vt modus proficiat, si modo & ordo non proficit, subdu cit aliqua & circumcidit, si ne adhuc quidemte spondet, cibis interdicit & abstinentia corpusex onerat. Si frustra molliora cesserunt, ferit venam membrisque manus adfert, nec vlla videtur dura curatio, cuius salutaris effectus sequitur. Ita legu ap ct: præsidem ciuitatisque rectorem decet (quamdiu potest) verbis & his mollibus ingenia curare, v m facienda suadeat cupiditatemque honesticonci Pu liet animis, faciatque vitiorum odium pretium du virtutis, transeat deinde ad tristiorem curations, 61 qua moneat & obiurget, nouissime ad pænas& eft has adhuc leues & reuocabiles decurrat. Vitima àd supplicia sceleribus vltimis ponat, vt nemo pe-1ce reat, nisi quem perire etiam pereuntis interlit qu Hoc vno medentibus erit dissimilis quodilli, qui m bus vitam non potuerunt largiri, facilem exitum præstant, hic damnato cum dedecore & traductio lar ne vitam exigit, non quia vllius poena delectetur 810 sed vt sit omnium documentum, & qui alicuino

LIBER QVARTVS. 697 luerunt prodesse, morte certe eorum Respub.vtitur. Seneca lib. de Ira cap. 14. & 15 Corrigendus est qui peccat, & admonitione & vi & molliter & asperè, meliorque tam sibi quam alijs faciendus, non sine castigatione, sed sine ira. Quis enim cui medetur, irascitur? At corrigi nequeunt nihilque in illis spei bonæ est capax. Tollantur è cætu mor talium, & quo vno modo possunt, desinant esse mali, sed hoc sine odio. Seneca libr. 2. de Clementia c.vlt. Sapiens multa remittet, multos parum sanisedsanabilis ingenij seruabit: agricolas bonos imitabitur, qui non tantum rectas procerasq; arbores colunt, sed illis quoque, quos aliqua deprauauit causa, adminicula quibus regantur applicant: alias circuncidunt, ne proceritatem rami premant; quasdam infirmas vitio loci, nutriunt, quibusdum in aliena ymbra laborantibus cælum aperiunt. Videbit quod ingenium qua ratione tra ctandum sit, quomodo in rectum praua slectatur. Idem ad Poly.conf.c.33. Scias licet ea demum fulmina esse iustissima, quæ etiam percussi colunt. ex Publio Mimo: Nunquam fcelus fcelere vindicandum est. Ex eodem: Obiurgationi semper aliquid blandi admisce. Exeodem: Omni rei moderatio est adhibenda, quæ sanabilia ingenia distinguere à deploratis sciat. Ex eodem. Res optima est non sceleratos exstirpare, sed scelera. Demonax frequenti sermone vsurpabat corrigenda esse vitia medicorum exemplo, qui non indignantur egrotis, sed medentur. Erasmus lib. 8. Apophtegm. Sed iam porrò exempla ex historia Ecclesiastica de rigida observatione disciplina adferamus. Trithe-

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

ım ca•

edhec

mede-

detor-

is non

fic in-

le cor-

s vitis

tudine

onibu

nutata

vt mo-

fubdu

em re-

pus ex

venam

ir dura

ta legú

amdiu

are, vi

conci

etium

tione,

nas &

7 itima

10 pe-

terlit

li, qui

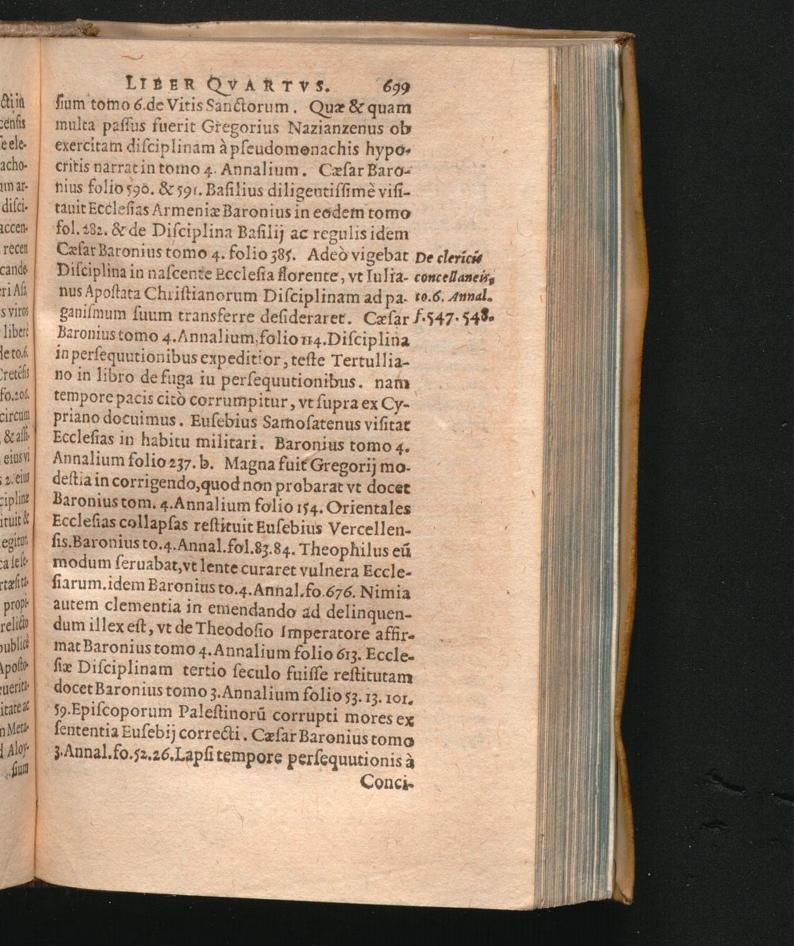
xitum

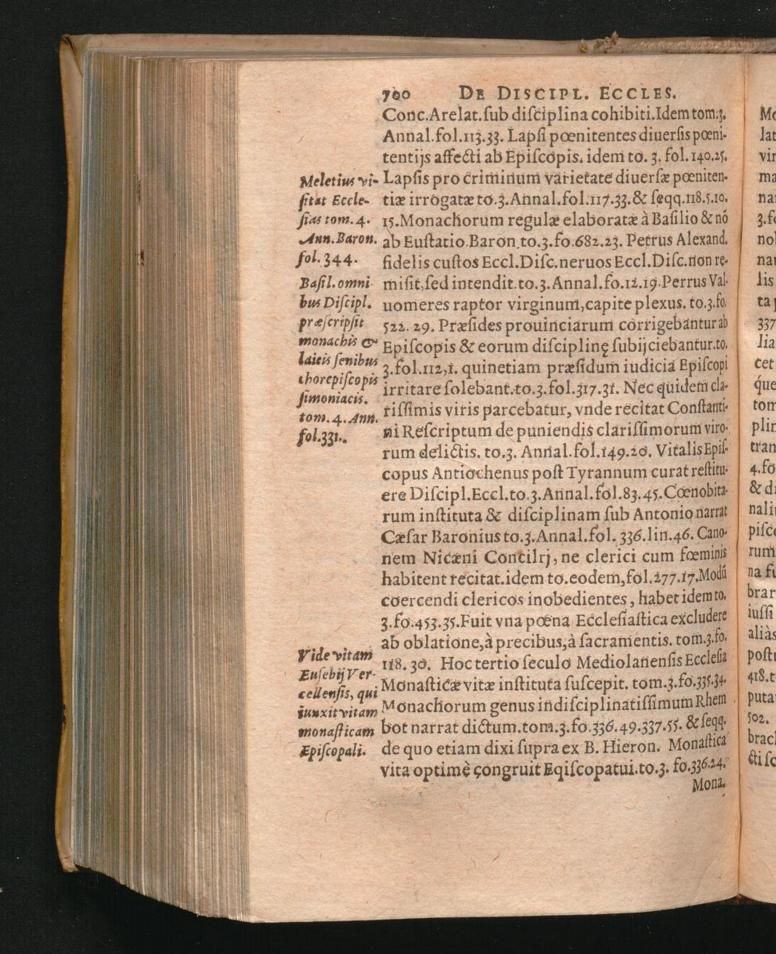
ductio

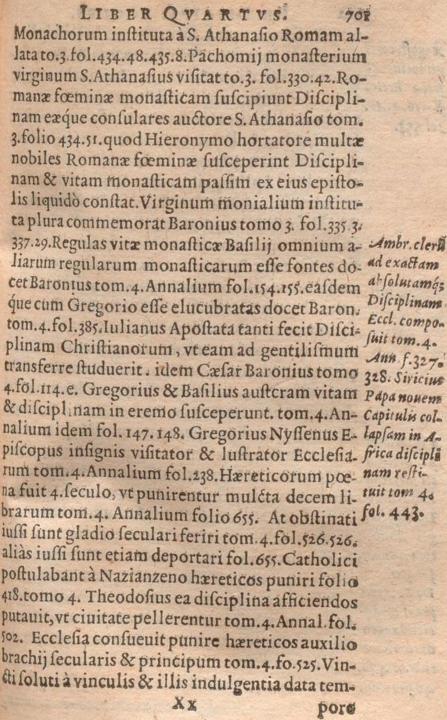
ctetur

ui noi ierunt

DE DISCIPL. ECCLES. 698 mius de Viris Illustribus Ordinis S. Benedictiin vita S. Absalonis Abbatis Sprinc Heersbaccensis m scribit, quod cum is absens in Abbatem essele-Etus, & ad Coenobium veniret, omnes Monachorum candelæ fuerunt exstinctæ, & vna solumarferit, & designasse aliorum monachorum disciplinam exstinctam per hunc Abbatem reaccengendam: etenim illa vna cadela (fignificans recen ter electum Abbatem) ardens, omnes alias cande D las exstinctas reaccendit. In testaméto veteri Ali n Iofaphat, Ezechias, lofias per Fcclefiafticos viros Disciplinæ fuere instauratores. Exemplar liber vitia reprehendendi Ioannes Baptista. videto.6 Aloysij in Sermone Andreæ Archiepisc. Cretes no de Amputatione Capitis Ioannis Baptistæ fo.206 & 207.b.S. Martinus equitando in afino & circum 8. Hugebert. eundo, Episcopatum disciplina exercebat, & all. Discipl freno duo visitabat Ecclesiam Turonensem, vt in eius vi AI seu capistro ta legitur. S. Anno Episcopus Coloniensis 2. eus nominis cum suo tempore, regularis disciplina compescuit elericoru & feruor refrixisset, ille seriò eandem restituits Ec e.uium Leo reformauit, vt in vita eius apud Surium legitus diensium vi- S. Benedictus cum in Disciplina Monasticales uerum iudicem præberet sui monachi pertæsti fia sam ac moshemio in E- lis stricti ordinis ei venenum in poeulo propi pitoma Fran narunt, quod ille crucis signo abegit, & relico corumiuxta monasterio redijt in solitudinem, vt public Annales Tun in authentica eius vita legitur. S. Thomas Apolto fin ius Indicas gentes barbaras & feras non seuerita de gren es. te, sed mansuetudine, humilitate & suauitate & dulcedine quadam vicit, vt docet Simeon Meta phrastes in vita D. Thomæ Apostoli apud Alor

absolutamás Disciplinans Eccl. compon

n:3.

eni-

0.25.

ten-.IO.

znő

and. re-

Val-3.to.

irab

r.to.

copt

cla-

anti-

71ro-

ipil-

titu-

bita-

rrat

ano-

inis

lodu

1 to.

dere

3.fo.

elia

5.34.

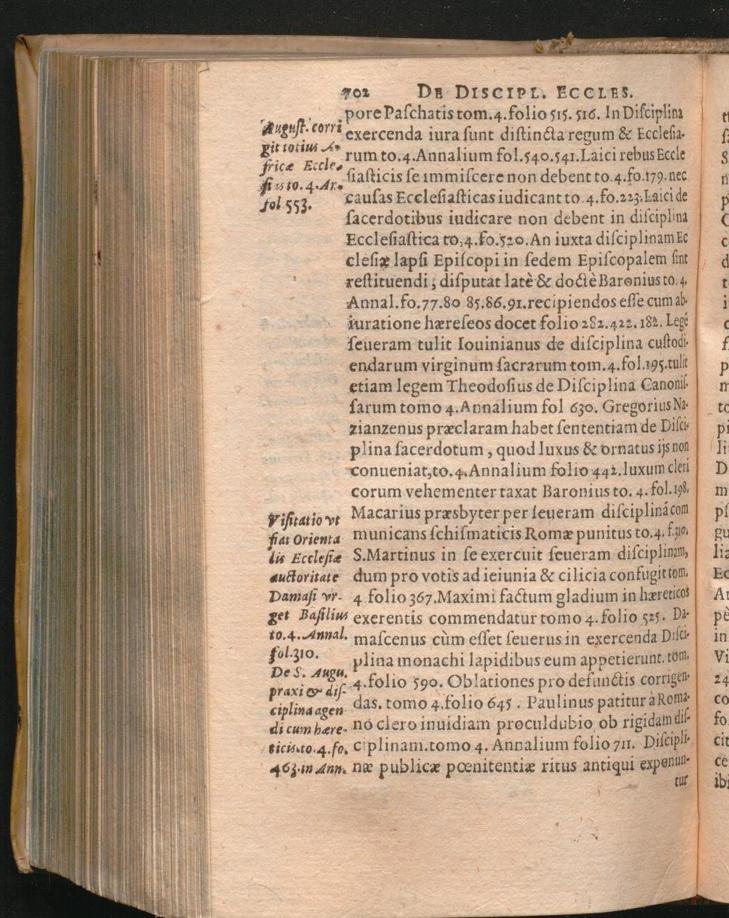
1em

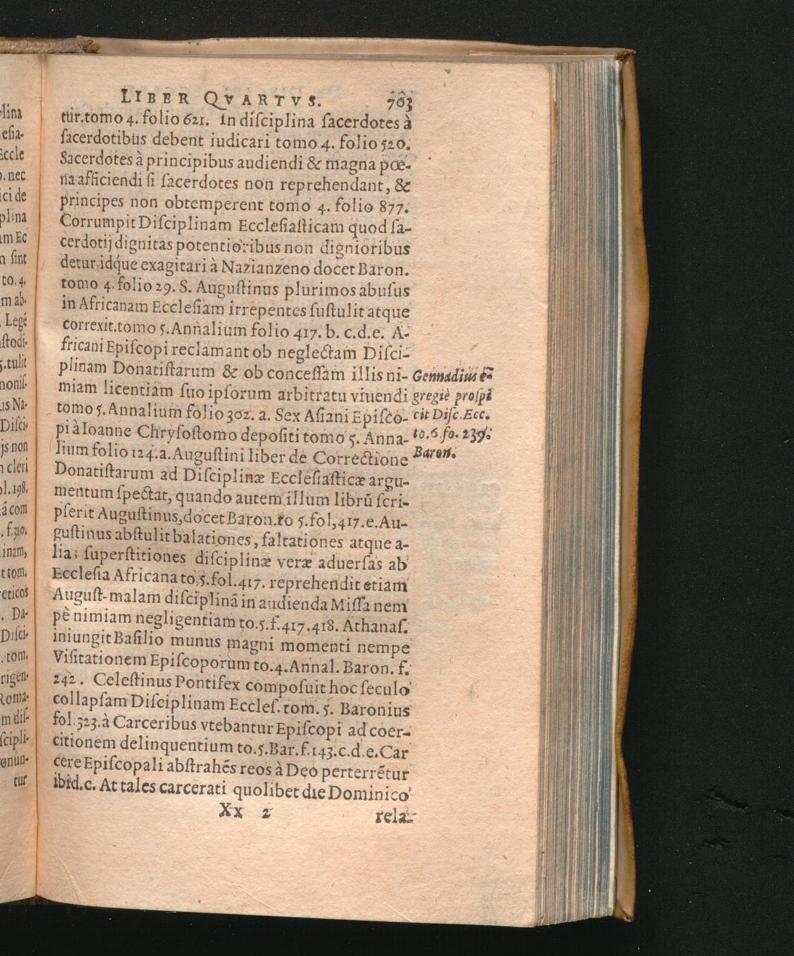
egg.

tica

.24.

112.

DE DISCIPL. ECCLES. 704 relaxabantur to.5. fol. 280. Disciplina mala Carthaginiensium, quia eorum amplitudo iucta suit cum luxu & iniustitia tom. 5 fol. 672. Adeò autem fuerunt praui mores & mala disciplina Carthag niensium fol. 672. 673. to. 5. vt Carthaginienses fuerint omnino incorrigibiles to.5. fol.674. imò vbique Christianorum erat mala disciplina & mores corrupti to.5.fol 342.b.c. Donatista ad Ecclesiam redeuntes agunt gratias de seueriorieis adhibita disciplina to.5.fol.132.b.c. Innocentius Papa excommunicat cum Achatio communicantes to.5. fol.244.e. Excommunicati autem non admittebantur ad communionem ante relationem populo factam tom. s.fol. 626. nec ipsi excommunicati recipiebantur.nifi prius adimpletis conditionibus to.5.fo.275. Galliæ, quia ibi neglecta difciplina & corrupti mores erant, ideo deduntur barbaris deuastandæ to. 5. fol. 251 Hæretici coerce enta Syno bantur ergastulo vt curarentur to.5. fol. 464. Hiemensis Prom ronymus in latinum vertit Regulas Pachomij& pruarium dif sociorum tom.5.sol.223.Frustra feruntur leges ab cipline Eccl. Imporatoribul & Pontificibus, nisi per Disciplid to.3. Annal. nam fontes malorum obstruant tom.5.fol. 672,2 Baron. f.63. Ioannes Chrysostomus quia collapsam inclero Disciplinam Ecclesiasticam restituit ideo multorum inuidiam sustinuit to.5. Annal. Baron. fol 60, c d.e.Monachorum regulæ à sanctis viris scriptæ V & elaboratæ.Baron.to.5.Annalium fol. 223. Theodossus indebité excommunicatus licet à monafe cho non neglexit, sed curari & absolui voluit.to. 5. Annalium folio 491.a. Viduæ Ecclesiæ ad meliorem formam reititutæ per Chryfostomum tomo S.AnLIBER QVARTVS. 705 5. Annalium. Baron. fo. 67. VV andali pudici in punitionem libidino forum missi to. 5. Annal. Baro. fol. 287 288. vide plura infra lib. 6. ca. 12. vide tomo 6. fol. 310 & 486. in ijsdem Annalibus. hic adde excepta ex l. 6. cap. 13.

CAPVT XL

De Disciplina Iudaica Syuagoga ac testamenti veteru also modo quam de ea actum fuit supra lib. 2. cap. 20. ibi enim scripturarum testamenti veteris loca adducta fuerunt, quibus Disciplina commendabatur: bic de iudicio Sanbedrim & Consistorio tractatur, in quo Disciplina exercebatur.

Mciplina exercebatur in populum per sena De consisto. tum Sanhedrim. Sebastianus Munsterus in c. rio præter 22. Hieremiæ, in scholijs literan. De hoc iudicio Petrum Gaseu Consistorio publico Hierosolymitano, quod luinum de grace ouve grou & à Talmudistis Sanhedrin arcanis caappellatur pulcherrime Carolus Sigonius lib. 6. tain @ Rab. de Repub. Hebræorum ca.7. fuit, inquit, illud tri-binos etiam bunal omnium & numero & dignitate iudicum casar Baron. amplissimum, primo in Silo, deinde in vrbe Hie-agirto.1. An. rolym.eo consilio institutum, vt quæ à iudicibus fol.83. ciuitatum fingularum variantibus de iure factove sententijs definiri non possent huc denique referrentur. Talmudistæ docet in hoc iudicio Moysen 70 seniores coadiutores habuisse, qui res omnes & arduas & graues, indicabant, de quo legatur prolixè c.7.li.6.de Rep Hebr. per 9.folia. Duo autem fuiffe outespea vnum ciuile alterum Eccle siasticum tempore Moysis & Aaronis in populo

UNIVERSITATS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Cara

a fuit

utem

rtha-

enses

. imò na &

nd Ec-

orieis

entius

nican-

on ad-

onem

mmucondita dif-

untul

oerce

. Hie

mij&

ges ab

672.2.

clero

nulto.

0 60.

criptæ

Theo-

nona-

lit.to.

nelio-

tomo

S.An-